

НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ПРАВА МНУ ІМЕНІ В.О СУХОМЛИНСЬКОГО

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НА ТЕМУ:

ПОНЯТТЯ МЕТОДИКИ ІСТОРИЧНОГО ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА

Дисципліна:

Джерелознавство

Виконала:

Студентка 164 групи

Чолобова Яна

План

- 1) Поняття та характеристика методики джерелознавства.
 - 2) Методи джерелознавчого дослідження.
 - 3) Дослідження методів джерелознавства науковцями.
 - 4) Висновки.
 - 5) Список використаної літератури.
-

ВИРОБЛЕННЮ НАВИЧОК ТА ВМІННЮ ОПРАЦЮВАННЯ
ДЖЕРЕЛ СЛУЖИТЬ ТА ЧАСТИНА ІСТОРИЧНОГО
ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА, ЯКУ НАЗИВАЮТЬ **ДЖЕРЕЛОЗНАВЧОЮ**
МЕТОДИКОЮ

Методика джерелознавства – це система методів, тобто прийомів, засобів та правил здійснення всього комплексу робіт, пов'язаних з пошуком, виявленням, відбором джерел, їх всебічним критичним аналізом, встановленням достовірності та інформативної цінності джерела, а також наступним його використанням з метою отримання науково перевіреної інформації про минуле людського суспільства в усіх його проявах.

Найпоширенішою формою вираження інформації є **усна і писемна мова**. Писемні джерела були й залишаються для історика (за винятком окремих спеціальностей, наприклад археології, етнографії тощо) основним видом джерел. Ось чому проблеми методики праці з ними займають у роботі історика пріоритетне місце.

Представники однієї з найавторитетніших історичних шкіл – **школи «Анналів» (Л. Февр, М. Блок та ін.)** вважали, що джерелом для історика є все, що вказує на присутність людини і історичному процесі. Звідси випливає висновок, що історик повинен мати навички роботи з усіма різновидами історичних джерел.

ЛЮСЬЕН ФЕВР

МАРК БЛОК

МЕТОДИ ДЖЕРЕЛОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

<i>Загальнонаукові</i>	<i>Історичні</i>	<i>Джерелознавчі</i>
<i>Аналітичний</i>	<i>Історико - порівняльний</i>	<i>Критичний</i>
<i>Синтетичний</i>	<i>-</i>	<i>Евристичний</i>
<i>Логічний</i>	<i>Хронологічний</i>	<i>Метрологічний</i>
<i>Історичний (ретроспективний)</i>	<i>Синхронічний</i>	<i>Археографічний</i>
<i>Математичний</i>	<i>Діахронічний</i>	<i>Іконографічний</i>
<i>Ілюстративний</i>	<i>Типологічний та ін.</i>	<i>Палеографічний та ін.</i>

*Протягом багатьох років у науковій літературі дискутується питання **про взаємозалежність методики джерелознавства і методології історії**, як системи принципів і засад теоретичної та практичної діяльності історика. І це закономірно, адже джерело не віддзеркалює механічно дійсність, а відтворює її крізь призму сприйняття подій автором джерел. Історики здавна констатували наявність у джерелах певної упередженості авторів, укладачів або переписувачів текстів у висвітленні подій.*

*В XIX столітті
М. Костомаров
вказував на
необхідність
ураховувати не лише
фактичний матеріал
джерела, а й
тенденційність його
автора. Це
стосується і
найдавніших
літописних джерел.*

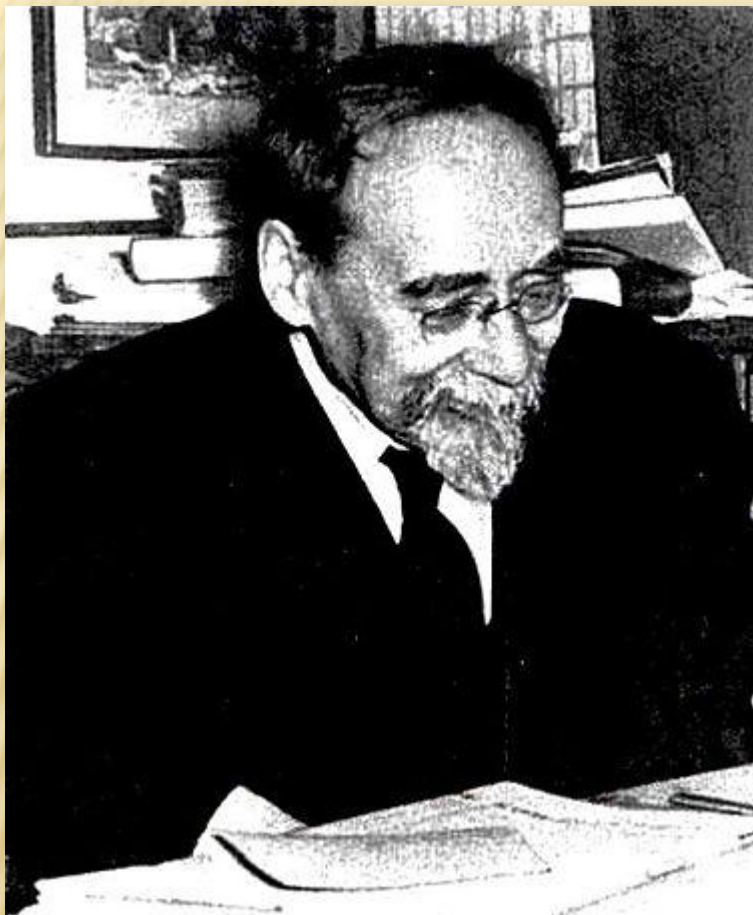
Микола Костомаров

*На думку видатного
знавця давньоруських
літописів О. Шахматова,
«рукою літописця
керували політичні
пристрасті і мирські
інтереси».*

*Це вимагає від історика
пошуку і застосування
таких засобів аналізу
джерел, які б давали
можливість вичленити з
них об'єктивну
інформацію.*

О. Шахматов

У сучасному джерелознавчі існують різні погляди на співвідношення джерелознавчої методики і методології науки. Деякі дослідники вважали, що техніка і методика не можуть зумовлюватися методологією (С. Биковський), інші (С. Валк, О. Проштейн) дотримувалися протилежної точки зору. О. Проштейн, зокрема вважав, що методологія «визначає не тільки завдання методики, а й усю сукупність її прийомів». Однак це твердження не можна вважати беззаперечним, оскільки у джерелознавстві є методичні прийоми, які безпосередньо не залежать від будь – яких методологічних засад.

СИГІЗМУНД НАТАНОВИЧ ВАЛК

На думку, Б. Литвака саме методологічні засади є «стрижнем конкретного джерелознавства». У цьому зв'язку пропонувалося поділити методiku на дві частини: **історичну**, що залежить від методології, і **технічну**, яка нейтральна до неї, причому технічну частину відносяться здебільшого до вивчення форми джерела, історичну – до аналізу його змісту.

Формування наукової методики джерелознавства, як галузі знань, передували величезна емпірична праця істориків щодо пошуку, виявлення та осмислення документів різних епох. У ході цієї роботи істориків завжди хвилювали такі проблеми, як встановлення вірогідності джерел, способи їхнього тлумачення та використання, тобто **методика джерелознавства**.

Список використаної літератури

- 1) Калакура Я. Джерелознавства в дослідницькій діяльності Українського історичного товариства / Я. Калакура // Український історик. – Нью – Йорк, Торонто, Київ, Львів, Мюнхен. – 1999. - №1- 4.
- 2) Ковальський М.П. Актуальні проблеми джерелознавства історії України XVI – XVII ст. / М. П. Ковальський // Український археографічний щорічник. - Вип. I. – К.: Наукова думка, 1992.
- 3) Марарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекцій / С. Макарчук. – Львів: Світ, 1999.
- 4) www.wikipedia.com.ua

Дякую за увагу!